

5. Τό άρθρο 27 περίπτωση 2 τής συμβάσεως δέν απαιτεί απόδειξη περί του ότι ό έναγόμενος έλαβε πράγματι γνώση του είσαγωγικού τής δικής έγγράφου. Κατά κανόνα, ό δικαστής του κράτους τής εκτελέσεως δύναται νά περιορισθεί στην εξέταση του άν ή προθεσμία πού άρχίζει νά μετρά από τήν ήμέρα πού έγινε προσηκόντως επίδοση ή κοινοποίηση ήρκει για νά παράσχει στον έναγόμενο

τήν δυνατότητα νά άμυνθεί έμπροθέσμως. Πάντως, στον έν λόγω δικαστή έναλόκειται και ή εκτίμηση του γεγονότος άν στην συγκεκριμένη περίπτωση ύφίστανται εξαιρετικές συνθήκες, τέτοιες πού ή επίδοση ή ή κοινοποίηση, άν και προσήκουσες, δέν άρκοουν πάντως για νά άρχίσει νά μετρά ή σχετική προθεσμία.

Στήν υπόθεση 166/80,

πού έχει ως άντικείμενο αίτηση του Hoge Raad των Κάτω Χωρών προς τό Δικαστήριο, κατ' έφαρμογήν του πρωτοκόλλου τής 3ης Ιουνίου 1971 περί έρμηνείας υπό του Δικαστηρίου τής συμβάσεως τής 27ης Σεπτεμβρίου 1968 περί άρμοδιότητας των δικαστηρίων και εκτελέσεως αποφάσεων επί άστικών και έμπορικων ύποθέσεων, μέ τήν όποία ζητείται, στό πλαίσιο τής εκκρεμούσης ένώπιον του παραπέμνοντος δικαστηρίου άναίρέσεως,

PETER KLOMPS

κατά

KARL MICHEL,

ή έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς τήν έρμηνεία των άρθρων 27 και 52 τής συμβάσεως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, P. Pescatore και Mackenzie Stuart, προέδρους τμημάτων, A. O'Keefe, G. Bosco, A. Touffait, O. Due, U. Everling και 'Α. Χλωρό, δικαστές,

γενικός είσαγγελεύς: G. Reischl
 γραμματεύς: A. Van Houtte

έκδίδει τήν ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τά περιστατικά τής υποθέσεως, ή εξέλιξη τής διαδικασίας καί οι παρατηρήσεις πού κατετέθησαν δυνάμει τού άρθρου 20 τού Όργανισμou τού Δικαστηρίου τής ΕΟΚ, έχουν συνοπτικώς ως εξής:

I — Πραγματικά περιστατικά καί διαδικασία

1. Στίς 25 Μαρτίου 1976, ό Michel, άναρσειδής τήν κυρία δίκη ένώπιον τού Hoge Raad, κατέθεσε ένώπιον τού Amtsgericht τού Krefeld, στήν Όμοσπονδιακή Δημοκρατία τής Γερμανίας, στό πλαίσιο τής διαδικασίας εκδόσεως διαταγής πληρωμής (Mahnverfahren), αίτηση περί εκδόσεως διαταγής πληρωμής κατά τού Klomps, άναρσειδής τήν κυρία δίκη, γιά ποσό ύψους 63 270 γερμανικών μάρκων (DM). Σύμφωνα μέ τήν αίτηση, αυτό τό ποσό άφορούσε άμοιβή μεσίτου γιά τήν άγορά οικόπέδου στό Ratingen, στήν Όμοσπονδιακή Δημοκρατία τής Γερμανίας.

Στίς 29 Μαρτίου 1976, ή διαταγή πληρωμής (Zahlungsbefehl) έξεδόθη από έναν υπάλληλο τού Amtsgericht (Rechtspfleger).

Στίς 3 Άπριλίου 1976, ή άνωτέρω διαταγή πληρωμής έκοινοποιήθη στόν Klomps, έν άπουσία του, μέ κατάθεση στό ταχυδρομείο καί έγγραφη ειδοποίηση σέ μία διεύθυνση στό Willich (Όμοσπονδιακή Δημοκρατία τής Γερμανίας), τήν όποία είχε δώσει ό Michel.

Στίς 9 Άπριλίου 1976, δεδομένου ότι ό Klomps δέν προέβαλε άντιρρήσεις, έξεδόθη διαταγή περί προσωρινής εκτελέσεως (Vollstreckungsbefehl), ή όποία έκοινοποιήθη στόν Klomps, στίς 22 Άπριλίου 1976 μέ τόν ίδιο τρόπο, όπως καί ή διαταγή πληρωμής.

Στίς 29 Άπριλίου 1976, παρήλαθε ή προθεσμία άσκήσεως άνακοπής κατά τής διαταγής περί προσωρινής εκτελέσεως καί ή άπόφαση κατέστη άμετάκλητη.

Τήν 1η Σεπτεμβρίου 1976, ό Klomps ήσκησε άνακοπή κατά τής διαταγής περί προσωρινής εκτελέσεως ένώπιον τού Amtsgericht τού Krefeld, ισχυριζόμενος ότι, κατά τόν χρόνο πού έγινε ή άνωτέρω κοινοποίηση, κατοικούσε στίς Κάτω Χώρες καί όχι στήν Όμοσπονδιακή Δημοκρατία τής Γερμανίας.

Στίς 19 Άπριλίου 1977, τό Amtsgericht άφού διεπίστωσε κατόπιν έπισταμένης έρεύνης ότι θάσει τών σχετικών διατάξεων τού γερμανικού δικαίου ό Klomps είχε κατοικία καί στήν Όμοσπονδιακή Δημοκρατία τής Γερμανίας, άπέρριψε τήν άνακοπή τού Klomps ως εκπροθέσμως άσκηθείσα καί συνεπώς άπαράδεκτη.

Στίς 12 Ίουλίου 1977, ή άπόφαση τού Amtsgericht, κατά τής όποίας δέν ήσκήθη κανένα ένδικο μέσο, άπέκτησε ισχύ δεδικασμένου.

Στίς 27 Ίουνίου 1978, ό πρόεδρος τού Arrondissementsrechtbank τού Roermond (Κάτω Χώρες) έξεδωσε διάταξη, μέ τήν όποία περιήφθη ό εκτελεστήριος τύπος στήν διαταγή πληρωμής καί στήν διαταγή περί προσωρινής εκτελέσεως, θάσει τών διατάξεων τής συμβάσεως τών Βρυξελλών τής 27ης Σεπτεμβρίου 1968. Τό Arrondissementsrechtbank, μέ άπόφαση τής 20ης Σεπτεμβρίου 1979, άπέρριψε ως άβάσιμη τήν άνακοπή τού Klomps, όσον άφορά αυτά τά δύο σημεία.

Ό Klomps τότε ήσκησε άναίρεση κατ' αούτης τής άποφάσεως ένώπιον τού Hoge Raad τών Κάτω Χωρών, ισχυριζόμενος ότι κατά τήν ήμερομηνία τής κοινοποιήσεως τού εισαγωγικού τής δίκης έγγράφου, τό όποιο, κατά τούς ισχυρισμούς του, ήταν ή

διαταγή πληρωμής, κατοικοῦσε, ἢ τουλάχιστον διέμενε, στὶς Κάτω Χώρες. Κατὰ συνέπεια, ἡ κοινοποίηση δὲν ἔγινε προσηκόντως καὶ ἐμπροθέσμως. Ἐπὶ πλέον, ἰσχυρίσθη ὅτι καὶ ἂν ἀκόμη τὸ Arrondissementsrechtbank ἐρεύνησε τὸ νομοτύπο τῆς κοινοποιήσεως, παρέλειψε νὰ ἐξετάσει ἂν αὐτὴ ἔγινε ἐμπροθέσμως ὥστε νὰ τοῦ παρασχεθεῖ ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως, δηλαδὴ νὰ προβάλλει ἀντιρρήσεις ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῶν τριῶν ἡμερῶν, ἡ ὁποία ἐτάσσετο μὲ τὴν ἀνωτέρω διαταγὴ πληρωμῆς.

Τὸ Hoge Raad ἀπεφάσισε νὰ ἀναβάλλει τὴν ἐκδοση ἀποφάσεως καὶ νὰ υποβάλει στὸ Δικαστήριον αἴτηση περὶ ἐκδόσεως προδικαστικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῶν πέντε ἀκολουθῶν ἐρωτημάτων, πού ἀφοροῦν τὴν ἐρμηνεία τῆς συμβάσεως:

«1. Ἡ διαταγὴ πληρωμῆς καὶ ἀντιστοίχως ἡ διαταγὴ περὶ προσωρινῆς ἐκτελέσεως πού ἐξεδόθησαν σύμφωνα μὲ τὴν γερμανικὴ νομοθεσία, πού ἴσχυε τὸ 1976, θεωροῦνται ὡς «εἰσαγωγικὸ τῆς δίκης ἔγγραφο» κατὰ τὴν ἔννοια τοῦ ἀρθροῦ 27 περίπτωσι 2 τῆς συμβάσεως;

2. Ἐάν, σὲ περίπτωσι, ὅπως ἡ ὑπὸ κρίσι, γίνεαι δεκτὸ ὅτι ἡ διαταγὴ πληρωμῆς («Zahlungsbefehl») ἀποτελεῖ τὸ εἰσαγωγικὸ τῆς δίκης ἔγγραφο κατὰ τὴν ἔννοια τοῦ ἀρθροῦ 27 περίπτωσι 2, πρέπει, γιὰ νὰ δοθεῖ ἀπάντησι στὸ ἐρώτημα, ἂν τὸ ἐν λόγω ἔγγραφο ἐκοινοποιήθη στὸν καθ' οὐ ἐμπροθέσμως, ὥστε νὰ τοῦ παρασχεθεῖ ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως, νὰ ληφθεῖ ὑπ' ὄψην μόνον ἡ προθεσμία γιὰ τὴν προβολὴ ἀντιρρήσεων («Widerspruch») κατὰ τῆς διαταγῆς πληρωμῆς ἢ πρέπει νὰ ληφθεῖ ὑπ' ὄψην ἐπίσης τὸ γεγονός ὅτι μετὰ τὴν πάροδο τῆς προθεσμίας αὐτῆς ὁ καθ' οὐ δικαιοῦται νὰ ἀσκήσει ἀνακοπὴ («Einspruch») κατὰ τῆς διαταγῆς περὶ

προσωρινῆς ἐκτελέσεως («Vollstreckungsbefehl») ἐντὸς νέας προθεσμίας;

3. Τὸ ἀρθρο 27 περίπτωσι 2 ἐφαρμόζεται, ὅταν ὁ καθ' οὐ ἤσκησε ἀνακοπὴ κατὰ τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως ἐντὸς τοῦ κράτους, ὅπου ὁ δικαστὴς ἐξέδωσε τὴν ἀπόφασι, τῆς ὁποίας ζητεῖται ἡ ἀναγνώρισι ἢ ἡ ἐκτέλεσι (ὁ πρῶτος δικαστὴς) καὶ ἂν ἡ ἀνακοπὴ εἶχε ἀπορριφθεῖ ὡς ἀπαράδεκτι ἀπὸ τὸν πρῶτον δικαστὴν, ἐπειδὴ ἐξέπνευσε ἡ προθεσμία πού εἶχε ταχθεῖ γιὰ τὴν ἀσκήσι τῆς;

4. Ἐάν ὁ πρῶτος δικαστὴς ἐδέχθη ὅτι κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς κοινοποιήσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης ἔγγραφου ὁ καθ' οὐ κατοικοῦσε στὸ κράτος, ἔτσι ὥστε ἀπὸ τὴν ἀποψη αὐτῆ ἡ κοινοποίησι νὰ ἔγινε νομοτύπως, τὸ ἀρθρο 27 περίπτωσι 2 ἐπιβάλλει νὰ ἐξετασθεῖ τὸ ζήτημα κατὰ πόσον ἡ ἐν λόγω κοινοποίησι ἔγινε ἐμπροθέσμως ὥστε νὰ παρασχεθεῖ στὸν ἐναγόμενον ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως; Ἐπὶ καταφατικῆς ἀπαντήσεως, ἡ ἐξέτασι αὐτῆ πρέπει νὰ περιορισθεῖ στὸ ἂν τὸ σχετικὸ δικόγραφο ἐπεδόθη στὴν κατοικία τοῦ καθ' οὐ ἐμπροθέσμως ἢ πρέπει νὰ ἐρευνηθεῖ, παραδείγματος χάρις, καὶ κατὰ πόσον τὸ γεγονός τῆς ἐπιδόσεώς του στὴν ἐν λόγω κατοικία παρέχει ἀρκετὰ ἐχέγγυα ὅτι τὸ δικόγραφο περιήλθε ἐμπροθέσμως στὸν καθ' οὐ προσωπικῶς;

5. Ὡς πρὸς τὸ ἀρθρο 52, ἔχει σημασία γιὰ τίς ἀπαντήσεις πού πρέπει νὰ δοθοῦν στὰ ἐρωτήματα πού τίθενται ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω ἀριθμὸ 4, τὸ ὅτι ὁ δικαστὴς τοῦ κράτους, στὸ ὅποιο ζητεῖται ἡ ἀναγνώρισι ἢ ἡ ἐκτέλεσι κρίνει ὅτι, σύμφωνα μὲ τὸ δίκαιον τοῦ κράτους αὐτοῦ, ὁ καθ' οὐ εἶχε τὴν κατοικία του σ' αὐτὸ κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς κοινοποιήσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης ἔγγραφου;»

2. Τά άρθρα πού αναφέρονται στά άνωτέρω ερωτήματα έχουν ως εξής:

Άρθρο 27

«Δέν άναγνωρίζονται οι άποφάσεις:

...

2. άν τό εισαγωγικό τής δίκης έγγραφο δέν έπεδόθη ή έκοινοποιήθη στόν έρημοδικήσαντα έναγόμενο προσηκόντως και έμπροθέσω, ώστε νά του παρασχεθεί ή δυνατότης ύπερασπίσεως . . .»

Άρθρο 52

«Γιά νά κριθεί άν ό διάδικος κατοικεί έντός του συμβαλλομένου κράτους, του όποιου τά δικαστήρια έπελήφθησαν τής ύποθέσεως, έφαρμόζεται τό δικαιο του δικάζοντος δικαστού.

Όταν ό διάδικος δέν κατοικεί στό κράτος, του όποιου τά δικαστήρια έπελήφθησαν τής ύποθέσεως, ό δικαστής, για νά κρίνει άν ό διάδικος κατοικεί σέ άλλο συμβαλλόμενο κράτος, έφαρμόζει τό δικαιο του κράτους αυτού.

...»

3. Η άπόφαση περί παραπομπής έπρωτοκλήθη στην γραμματεία του Δικαστηρίου στις 15 Ιουλίου 1980.

Δυνάμει του άρθρου 5 του πρωτοκόλλου τής 3ης Ιουνίου 1971 και σύμφωνα μέ τό άρθρο 20 του Πρωτοκόλλου περί Όργανισμού του Δικαστηρίου, γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν ό άναιρεσιδήςτος, Michel, εκπροσωπούμενος από τον J. Wuisman, δικηγόρο Χάγης, ή γερμανική κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον W. Holtgrave, διευθυντού στό ύπουργείο δικαιοσύνης, και

ή Έπιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον νομικό της σύμβουλο E. Zimmermann, επικουρούμενο από τον W. J. L. Calkoen. Ό άναιρεσειών δέν κατέθεσε ύπόμνημα.

II — Γραπτές παρατηρήσεις

1. *Έπί του πρώτου ερωτήματος*

Ό άναυρεσειών στην κυρία δίκη διευκρινίζει κατ' αρχάς ότι άντιλαμβάνεται αυτό τό ερώτημα υπό την έννοια ότι, για νά καθορισθεί ποιό είναι τό εισαγωγικό τής δίκης έγγραφο, δύναται νά γίνει έπιλογή μεταξύ τής διαταγής πληρωμής και τής διαταγής περί προσωρινής εκτελέσεως. Και άν άκόμη μέ την κοινοποίηση τής διαταγής πληρωμής γεννάται ή διαφορά, και ενώ έχει άναδρομικό αποτέλεσμα, δέν δημιουργείται εκκρεμοδικία, παρά μόνο κατά τό χρονικό σημείο, πού τό γερμανικό δικαστήριο, αφού προβληθούν άντιρρήσεις, όρίζει δικάσιμο. Η διαταγή πληρωμής, αυτή καθ' εαυτή, δέν παρουσιάζει, κατά την γνώμη του, κανένα ενδιαφέρον από νομικής άπόψεως, έφ' όσον δέν γίνει περιαφή του εκτελεστηρίου τύπου, όπως έπίσης δέν συνιστά, κατά την γνώμη του, εκτελεστή άπόφαση. Λόγω τής άναγκαιότητας μιάς αυτόνομου έρμηνείας τής συμβάσεως βάσει του σκοπού και του περιεχομένου των διατάξεών της, πρέπει νά έξετασθουν οι έθνικοί κανόνες δικαίου υπό τό φώς των έγγυησεων πού παρέχει τό άρθρο 27 περίπτωση 2 και, κυρίως, νά ληφθεί ύπ' όψη τό γεγονός ότι κατά τό γερμανικό δικαιο ό οφειλέτης διαθέτει δύο προθεσμίες για νά άμυνθεί κατά την διάρκεια τής διαδικασίας περί εκδόσεως διαταγής πληρωμής, δηλαδή την προθεσμία προβολής άντιρρήσεων κατά τής διαταγής πληρωμής και την προθεσμία άσκήσεως άνακοπής κατά τής διαταγής περί προσωρινής εκτελέσεως, και ότι μόνο μετά την παρέλευση τής τελευταίας προθεσμίας ή άπόφαση άποκτά ισχύ δεδικασμένου. Εισαγωγικό τής δίκης έγγραφο, έπομένως, είναι ή διαταγή περί προσωρινής εκτελέσεως τής διαταγής πληρωμής.

Ἡ *γερμανική κυβέρνηση* δεβαιώνει ὅτι τὸ ἄρθρο 27 περίπτωση 2 συνιστᾶ διάταξη προστατευτική γιὰ τὸν ἐναγόμενον κατὰ τὸ μέτρο πού τοῦ ἐξασφαλίζει τὸ δικαίωμα νὰ ἀμυνθῆι στό πλαίσιο μιᾶς κατ' ἀντιδικία διαδικασίας. Ἐπειδή μέ τήν κοινοποίηση τῆς διαταγῆς πληρωμῆς δίδεται στόν ἐναγόμενο ἡ εὐκαιρία νὰ ὑποβάλει παρατηρήσεις μέσω τοῦ ἐνδίκου μέσου τῶν ἀντιρρήσεων — γεγονός πού μεταβάλλει συγχρόνως τήν διαδικασία ἐκδόσεως διαταγῆς πληρωμῆς σέ τακτική κατ' ἀντιδικίαν διαδικασία — ἡ διαταγή πληρωμῆς θά πρέπει νὰ θεωρηθῆι ὡς εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο, τὸ ὁποῖο ἀντικαθιστᾶ τὸ δικόγραφο τῆς ἀγωγῆς.

Ἀντιθέτως ἡ διαταγή περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως ἰσοδυναμεῖ μέ ἐρήμην ἀπόφαση ἡ ὁποία ἐκπύχθη προσωρινῶς ἐκτελεστή, δηλαδή μέ ἀπόφαση ἡ ὁποία ἐξεδόθη στό πλαίσιο κατ' ἀντιδικία διαδικασίας.

Κατά τήν *γερμανική κυβέρνηση*, ἡ ἀπάντηση στό πρῶτο ἐρώτημα πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀκόλουθη:

«Διαταγή πληρωμῆς, ἡ ὁποία ἐξεδόθη δάσει τῶν *γερμανικῶν διατάξεων* περί τῆς διαδικασίας ἐκδόσεως διαταγῆς πληρωμῆς, πού ἴσχυαν τὸ 1976, πρέπει νὰ θεωρηθῆι ὡς εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο κατὰ τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2, τῆς συμβάσεως τῆς 27ης Σεπτεμβρίου 1968 περί ἀρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων καί ἐκτελέσεως ἀποφάσεων ἐπὶ ἀστικῶν καί ἐμπορικῶν ὑποθέσεων.»

Ἡ *Ἐπιτροπή* ὑπογραμμίζει ὅτι τόσο ἡ διαταγή πληρωμῆς — ἐφ' ὅσον προβληθῶν ἀντιρρήσεις — ὅσον καί ἡ διαταγή περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως — κατόπιν ἀσκήσεως ἀνακοπῆς — δύνανται νὰ εἰσάγουν τήν κατ' ἀντιδικία διαδικασία, ἐπειδή ὅσον ἀφορᾶ αὐτὸ τὸ σημεῖο δάσει τῶν κανόνων τοῦ *γερμανικοῦ δικαίου* ἡ διαταγή περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως ἰσχύει ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς κοινοποιήσεως τῆς διαταγῆς πληρωμῆς. Κατὰ συνέπεια καί οἱ δύο αὐτὲς πράξεις συνιστοῦν εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο.

2. *Ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἐρωτήματος*

Ὁ Michel ὑποστηρίζει ὅτι, καί ἂν ἀκόμη ἡ διαταγή πληρωμῆς θεωρηθῆι ὡς εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο, ὁ δικαστὴς τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως δύναται ἐν πάσῃ περιπτώσει, νὰ λάβει ὑπ' ὄψη τόσο τήν προθεσμία προβολῆς ἀντιρρήσεων ὅσο καί τήν προθεσμία ἀσκήσεως ἀνακοπῆς κατὰ τῆς διαταγῆς περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως, γιὰ νὰ ἐκτιμήσει ἂν ἡ κοινοποίηση ἔγινε ἐμπροθέσμως, δεδομένου ὅτι ὁ καθ' οὗ ἔχει, ἀκόμη καί μετὰ τήν ἐκδοση τῆς διαταγῆς περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως, τήν δυνατότητα ἀπεριορίστου ὑπερασπίσεως.

Ἡ *Ἐπιτροπή* εἶναι τῆς ἰδίας γνώμης, παρ' ὅτι ὑπογραμμίζει ὅτι οἱ ἀντιρρήσεις εἶναι δυνατόν νὰ προβληθῶν ἀτύπως, ἐνῶ ἡ ἀνακοπή κατὰ τῆς διαταγῆς περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως πρέπει νὰ πληροῖ ὀρισμένες τυπικὲς προϋποθέσεις. Προτείνει δέ τήν ἀκόλουθη ἀπάντησιν:

«Γιὰ νὰ δοθῆι ἀπάντησις στό ἐρώτημα κατὰ πόσον ἡ ἐπίδοσις τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης ἔγγραφου στόν καθ' οὗ ἐπραγματοποιήθη ἐμπροθέσμως ὥστε νὰ τοῦ παρασχεθῆι ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως, πρέπει νὰ ληφθῆι ὑπ' ὄψη ἡ προθεσμία προβολῆς ἀντιρρήσεων, στήν ὁποία προστίθεται ἡ προθεσμία ἀσκήσεως ἀνακοπῆς κατὰ τῆς διαταγῆς περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως.»

Ἡ *γερμανική κυβέρνηση*, ἀντιθέτως, ὑπογραμμίζει ὅτι μόνον οἱ ἀντιρρήσεις εἶναι δυνατόν νὰ προβληθῶν ἀτύπως καί νὰ ἐμποδίσουν τήν χορήγησις προσωρινῶς ἐκτελεστοῦ τίτλου, ὥστε, κατ' αὐτήν, πρέπει νὰ ληφθῆι ὑπ' ὄψη μόνον ἡ προθεσμία προβολῆς ἀντιρρήσεων κατὰ τῆς διαταγῆς πληρωμῆς. Προσθετεῖ ὅτι, ἂν κατὰ τήν *γερμανική νομοθεσία*, πού ἴσχυε τότε, ἐθωρεῖτο κατὰ κανόνα ἐπαρκῆς προθεσμία τριῶν ἡμερῶν γιὰ τὸν καθ' οὗ, πού εἶχε τήν κατοικία του στόν τόπο, ὅπου τὸ ἐπιληφθέν δικαστήριον ἔχει τήν ἔδρα του, αὐτὸ συνέβαινε, ἀκριβῶς λόγω τῆς δυνατότητος προβολῆς ἀντιρρήσεων μέσω γραπτῆς ἢ προφορικῆς δηλώσεως πρὸς τὸν ἀρμόδιο ὑπάλληλο τῆς γραμματείας τοῦ δικαστηρίου, μέ τήν ὁποία ἐγνωστοποιεῖτο, ἀκόμη καί χωρὶς προβολή λόγων, ὅτι ὁ ὀφειλέτης δέν ἀποδέχεται τήν διαταγή πληρωμῆς.

Ἡ γερμανική κυβέρνηση προτείνει λοιπόν ἡ ἀπάντησι στο δεύτερο ἐρώτημα νά εἶναι ἡ ἐξῆς:

«Ὡς πρὸς τὸ ἐρώτημα κατὰ πόσον μιά διαταγή πληρωμῆς κατὰ τὴν ἔννοια τοῦ ἀρθροῦ 27 περίπτωση 2 τῆς συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν ἐκοινοποιήθη στὸν καθ' οὐ ἐμπροθέσμως, πρέπει νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη μόνον ἡ προθεσμία ἢ ὅποια ἀπομένει στὸν ὀφειλέτη μέχρι τὴν ἐκδοσι τῆς διαταγῆς περὶ προσωρινῆς ἐκτελέσεως γιὰ νά δηλώσει ὅτι προβάλλει ἀντιρρήσεις κατὰ τῆς ἀπαιτήσεως.»

3. *Ἐπὶ τοῦ τρίτου ἐρωτήματος*

Ὁ *Michel* ἰσχυρίζεται ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ πρῶτος δικαστῆς ἐκήρυξε ἀπαράδεκτη τὴν ἀνακοπή μὲ τὴν αἰτιολογία ὅτι παρήλαθε ἡ προθεσμία ἀσκήσεως, αὐτὸ συνεπάγεται ὅτι αὐτὸς ὁ δικαστῆς ἐξέτασε ἤδη τίς τυπικές προϋποθέσεις τῆς κοινοποιήσεως καὶ ἔκρινε ὅτι, βάσει τοῦ ἐσωτερικοῦ δικαίου, ἡ κοινοποίηση ἐγινε προσηκόντως καὶ ἐμπροθέσμως. Τὸ γεγονός ὅτι μετὰ ἀπὸ αὐτὴ τὴν διαπίστωση τοῦ πρῶτου δικαστοῦ ὁ δικαστῆς τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως προβαίνει, βάσει τοῦ ἀρθροῦ 27 περίπτωση 2, σὲ λεπτομερῆ ἐρευνα, προσβάλλει τὴν ἀρχὴ τῆς ἐλευθέρως κυκλοφορίας τῶν ἀποφάσεων, τὴν ἀσφάλεια τοῦ δικαίου καὶ τὸ ἐνιαίο τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων, πού ἔχουν ἀποκτήσει ἰσχύ δεδικασμένου.

Κατὰ τὴν *γερμανική κυβέρνησι*, ἡ ἐρήμην ἐκδοθεῖσα ἀπόφασι παραμένει ἰσχυρή, ἂν ὁ δικαστῆς ἀποφανθεῖ μόνον ἐπὶ τοῦ παραδεκτοῦ τοῦ ἐνδίκου μέσου, πού ἠσκήθη κατ' αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως καὶ τὸ ἀπορρίπτει, ἐπειδὴ ἠσκήθη ἐκπροθέσμως. Οἱ ἐνδεχόμενες παραβάσεις δικονομικῶν τύπων τῆς διαδικασίας ἐκδόσεως τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως, συνεπῶς, ὑπάρχουν πάντοτε, καὶ εἶναι δυνατόν νά προβληθοῦν κατὰ τὴν διαδικασίαν περὶ ἀναγνώρισεως, βάσει τοῦ ἀρθροῦ 27 περίπτωση 2 τῆς συμβάσεως.

Ἡ γερμανική κυβέρνηση προτείνει συνεπῶς τὴν ἐξῆς ἀπάντησι:

«Κατὰ τὴν διαδικασίαν περὶ ἀναγνώρισεως ἢ περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς μιάς ἐρήμην ἐκδοθεῖσης ἀποφάσεως, ὁ ἐναγόμενος δὲν κωλύεται νά προτείνει τίς παραβάσεις δικονομικῶν τύπων κατὰ τὴν ἔννοια τοῦ ἀρθροῦ 27 περίπτωση 2 τῆς συμβάσεως, ὅταν τὸ ἐνδικο μέσο κατὰ τῆς ἐρήμην ἐκδοθεῖσης ἀποφάσεως ἀπερρίφθη ὡς ἀπαράδεκτο, ἐπειδὴ ἠσκήθη ἐκπροθέσμως.»

Ἡ *Ἐπιτροπὴ* συμφωνεῖ μὲ τὴν ἀποψη τῆς γερμανικῆς κυβερνήσεως, λαμβανομένης ὑπ' ὄψη τῆς δευτέρας ἐγγυήσεως πού παρέχει τὸ ἀρθρο 27 περίπτωση 2 («ἐκοινοποιήθη στὸν ἐναγόμενον ἐμπροθέσμως ὥστε νά τοῦ παρασχεθεῖ ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως»), ὑπογραμμίζει δὲ ὅτι τὸ ἀρθρο αὐτὸ δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψη ἀπὸ τὸν πρῶτο δικαστῆ, ὁ ὅποιος δὲν ἐπελήφθη τῆς ἀναγνώρισεως καὶ ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως πού ἐξέδωσε.

4. *Ἐπὶ τοῦ τετάρτου ἐρωτήματος*

Ὁ *Michel* θεωρεῖ ὅτι δὲν εἶναι ἀναγκαῖο νά ἐξετάσει ὁ δικαστῆς τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως μεμονωμένως ἂν ἡ κοινοποίησι ἐγινε ἐμπροθέσμως, ἐφ' ὅσον ὁ πρῶτος δικαστῆς ἐρευνῆσε ἤδη τὸ νομότυπο τῆς κοινοποιήσεως, ὅπως συνέδη στὴν προκειμένη περίπτωση. Πράγματι, ἡ νομότυπη κοινοποίησι συνεπάγεται ὅτι ὁ πρῶτος δικαστῆς ἔλαβε ὑπ' ὄψη, βάσει τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ δικαίου, τὴν ἰσχύουσα νομοθεσίαν, ἢ ὅποια ἀποσκοπεῖ στο νά δώσει στὸν ἐναγόμενον τὸν χρόνο νά προετοιμάσει τὴν ἀμυνὰ του.

Μία νομότυπη κοινοποίησι, δηλαδή ἐκεῖνη ἢ ὅποια ἐγινε στὴν κατοικίαν πού ἐδέχθη ὁ πρῶτος δικαστῆς σύμφωνα καὶ μὲ τοὺς ἄλλους τύπους πού ἀπαιτοῦνται ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸ δίκαιο, δὲν δύναται νά σημαίνει τίποτα ἄλλο ἀπὸ τὸ ὅτι ἐγινε ἐμπροθέσμως. Σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση, ὁ δικαστῆς τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος νά προθεῖ σὲ λεπτομερῆ καὶ ἐξαντλη-

τική έρευνα δάσει του άρθρου 27 περίπτωση 2 της συμβάσεως.

Έν πάση περιπτώσει ή προϋπόθεση της έμπροθέσμου κοινοποιήσεως σημαίνει μόνον τήν δυνατότητα του έναγομένου νά τύχει ύπερασπίσεως κατόπιν νομοτύπου κοινοποιήσεως, καί όχι καί νά λάβει πράγματι, προσωπικώς, γνώση του εισαγωγικού της δίκης έγγραφου έμπροθέσμως.

Η *γερμανική κυβέρνηση* συμφωνεί μέ τήν ανωτέρω έκτεθείσα άποψη. Ο έναγόμενος, συνεπώς, όφείλει νά επαγρυπνά, αυτός ό ίδιος, ώστε νά λάβει προσωπικώς γνώση του έγγραφου, πού του έκοινοποιήθη. Έξ άλλου, ή γερμανική κυβέρνηση συμφωνεί μέ τήν Έπιτροπή, ή όποία ισχυρίζεται ότι ή σύμβαση προσφέρει τήν διπλή έγγύση, ότι ή κοινοποίηση πρέπει νά γίνει προσηκόντως καί έμπροθέσμως. Κατά συνέπεια, ό δικαστής του κράτους της έκτελέσεως δέν δεσμεύεται ούτε από όσα ό ίδιος διέγνωσε, ούτε από όσα διέγνωσε ό πρώτος δικαστής, όσον άφορά τό νομότυπο της κοινοποιήσεως, γιά νά κρίνει άν αυτή έγινε έμπροθέσμως. Η γερμανική κυβέρνηση προτείνει τήν έξής άπάντηση:

«Τό άρθρο 27 περίπτωση 2 της συμβάσεως άπαιτεί επίσης ειδική έρευνα του ζητήματος άν ένα εισαγωγικό της δίκης έγγραφο έκοινοποιήθη έμπροθέσμως, καί άν ακόμη ό δικαστής του κράτους, όπου έξεδόθη ή άπόφαση, διεπίστωσε τό νομότυπο της κοινοποιήσεως. Τό άν ένα έγγραφο έκοινοποιήθη έμπροθέσμως έξαρτάται μόνον από τήν ήμερομηνία κατά τήν όποία τό έγγραφο αυτό έκοινοποιήθη προσηκόντως στον έναγόμενο, σύμφωνα μέ τό δικαιο του κράτους έκδόσεως της άποφάσεως. Η πραγματική γνώση του περιεχομένου του έγγραφου δέν είναι αναγκαία.»

Η Έπιτροπή δέν άποκλείει ότι πρέπει νά ληφθει υπ' όψη, ένδεχομένως, τό άν ό έναγό-

μενος έλαβε πράγματι γνώση της κοινοποιήσεως. Έπ' αυτού του σημείου προτείνει τήν έξής άπάντηση:

«Η έν λόγω έρευνα δέν πρέπει νά περιορίζεται στό άν τό έγγραφο περιήλθε έμπροθέσμως στην κατοικία του έναγομένου· όλες οι περιστάσεις πρέπει νά έρευνηθουν — ένδεχομένως μέ όρισμένους περιορισμούς — όπως, παραδείγματος χάρη, τά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των διαδικών καί οι σχέσεις τους· ή προϋπόθεση σύμφωνα μέ τήν όποία τό έγγραφο πρέπει νά περιέλθει έμπροθέσμως στον έναγόμενο προσωπικώς δέν πρέπει νά τίθεται ως γενικός κανόνας· αυτό ισχύει μόνον όταν, στην συγκεκριμένη περίπτωση, δέν θά ήτο δυνατόν νά αναμένεται εύλόγως από τόν έναγόμενο νά λάβει τά αναγκαία μέτρα ώστε οι είδοποιήσεις πού του άπειθύνονται νά περιέρχονται πράγματι σ' αυτόν, σε περίπτωση άπουσίας του».

5. *Έπί του πέμπτου ερωτήματος*

Η *γερμανική κυβέρνηση* θεωρεί ότι ή διάταξη του άρθρου 52 δέν έχει άμεση σχέση μέ τό έρώτημα άν τό εισαγωγικό της δίκης έγγραφο έκοινοποιήθη έμπροθέσμως. Αυτό τό άρθρο άποσκοπεί στην εξάλειψη των δυσχερειών πού αναφέρονται κατά τήν έρμηνεία της έννοιας της κατοικίας, καί ό δικαστής του κράτους της έκτελέσεως δεσμεύεται από τήν κρίση του πρώτου δικαστου, όσον άφορά τήν κατοικία. Περαιτέρω, από τό γεγονός καί μόνον ότι ό όφειλέτης είναι δυνατόν νά έχει διπλή κατοικία, δέν πρέπει νά συναχθουν συμπεράσματα σχετικά μέ τό άν ή κοινοποίηση έγινε έμπροθέσμως.

Η γερμανική κυβέρνηση προτείνει έπομένως τήν έξής άπάντηση:

«Τό γεγονός ότι κατά τήν ημέρα τής κοινοποίησης του εισαγωγικού τής δίκης έγγραφου ό εναγόμενος είχε κατοικία, βάσει των διατάξεων του κράτους, στο όποιο ζητείται ή αναγνώριση μιάς δικαστικής απόφασης, εντός του έν λόγω κράτους, δέν επηρεάζει τήν έρευνα πού επιβάλλεται από τό άρθρο 27 περίπτωση 2 τής συμβάσεως περί του κατά πόσον μία κοινοποίηση έγινε έμπροθέσμως.»

Η Έπιτροπή συμφωνεί μέ αυτήν τήν άποψη ενώ ό Michel δέν ξεφράσθη επ' αυτού του έρωτήματος.

III — Προφορική διαδικασία

Κατά τήν συνεδρίαση τής 17ης Φεβρουαρίου 1981, ή κυβέρνηση τής Όμοσπονδιακής Δημοκρατίας τής Γερμανίας, εκπροσωπούμενη από τον W. Hoigrave, διευθυντού του ύπουργείου δικαιοσύνης, και ή Έπιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον νομικό της σύμβουλο, E. Zimmermann, επικουρούμενο από τον W. J. L. Calkoen, δικηγόρο Ρόττερνταμ, ανέπτυξαν τίς προφορικές παρατηρήσεις τους.

Ό γενικός εισαγγελεύς ανέπτυξε τίς προτάσεις του κατά τήν συνεδρίαση τής 25ης Μαρτίου 1981.

Σκεπτικό

- 1 Μέ απόφαση τής 8ης Ίουλίου 1980, ή όποία περιήλθε στο Δικαστήριο στίς 15 Ίουλίου 1980, τό Hoge Raad των Κάτω Χωρών, δυνάμει του πρωτοκόλλου τής 3ης Ίουνίου 1971 περί έρμηνείας υπό του Δικαστηρίου τής συμβάσεως τής 27ης Σεπτεμβρίου 1968 περί άρμοδιότητας των δικαστηρίων και εκτελέσεως αποφάσεων επί άστικών και έμπορικών υποθέσεων, υπέβαλε πέντε προδικαστικά έρωτήματα, από τά όποία τά τέσσερα πρώτα άφορούν τήν έρμηνεία του άρθρου 27 περίπτωση 2 τής έν λόγω συμβάσεως, ενώ τό πέμπτο άναφέρεται στο άρθρο 52 τής ίδιας συμβάσεως.
- 2 Τά άνωτέρω έρωτήματα υπεβλήθησαν στο Δικαστήριο στο πλαίσιο μιάς κατ' άναίρεση δίκης εναντίον απόφασης του Arrondissementsrechtbank του Roermond, τής 20ης Σεπτεμβρίου 1979, μέ τήν όποία άπερρίφθη ή άνακοπή πού ήσκήθη κατά τής διατάξεως τής 27ης Ίουνίου 1978, μέ τήν όποία ό πρόεδρος αυτού του δικαστηρίου έκήρυξε έκτελεστή, στίς Κάτω Χώρες, δυνάμει των διατάξεων τής συμβάσεως, μιά διαταγή πληρωμής και τήν αντίστοιχη διαταγή περί προσωρινής έκτελέσεως της, πού έξεδόθησαν από γερμανικά δικαστήρια στο πλαίσιο τής διαδικασίας εκδόσεως διαταγής πληρωμής (Mahnverfahren).
- 3 Η διαταγή πληρωμής (Zahlungsbefehl) δέν έκοινοποιήθη προσωπικώς στον καθ' ου, αλλά επειδή ήταν άπών κατετέθη στο ταχυδρομείο και του άπεστάλη είδο-

ποίηση στην διεύθυνση πού υπέδειξε ο αίτων στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, γεγονός τό όποιο, βάσει τής γερμανικής νομοθεσίας, ισοδυναμούσε μέ κοινοποίηση σ' αυτήν τήν διεύθυνση. Σύμφωνα μέ τήν νομοθεσία πού ίσχυε τότε, ο καθ' ού διέθετε, γιά νά άσκήσει άντιρρήσεις (Widerspruch) προθεσμία όχι μικρότερη τών τριών ήμερών, πού όμως παρετείνετο μέχρι τό χρονικό σημείο, πού τό δικαστήριο θά εξέδιδε τήν διαταγή του περί προσωρινής εκτελέσεως (Vollstreckungsbefehl). Στην προκειμένη περίπτωση αυτή ή προθεσμία ήταν έξι ήμερών. Μετά τήν κοινοποίηση τής διαταγής περί προσωρινής εκτελέσεως, ή όποία έγινε μέ τόν ίδιο τρόπο, ο καθ' ού διέθετε μία δεύτερη προθεσμία μιάς εβδομάδος γιά νά άσκήσει άνακοπή (Einspruch).

Έν τούτοις, άφησε νά περάσουν τέσσερις μήνες πριν άσκήσει άνακοπή και ίσχυρίσθη ότι κατά τόν χρόνο τής διαδικασίας εκδόσεως διαταγής πληρωμής κατοικούσε στις Κάτω Χώρες. Η άνακοπή άπερίφηθη ως εκπρόθεσμη, μετά από κατ' άντιδικία διαδικασία, κατά τή διάρκεια τής όποίας τό γερμανικό δικαστήριο εξέτασε τό ζήτημα τής κατοικίας γιά νά εξακριβώσει τό νομότυπο τής κοινοποιήσεως και κατέληξε στό συμπέρασμα ότι ο ένδιαφερόμενος είχε, κατά τό γερμανικό δίκαιο, τήν κατοικία του στην διεύθυνση, πού έγιναν οι κοινοποιήσεις.

- 4 'Από τήν δικογραφία συνάγεται επίσης ότι κατά τήν γερμανική νομοθεσία, οι άντιρρήσεις ήταν δυνατόν νά υποβληθούν τελείως άτύπως, χωρίς προβολή λόγων, άκόμη και δι' άντιπροσώπου, και χωρίς νά χρειάζεται ο άντιπρόσωπος νά άποδείξει ότι του έδόθη προσηκόντως ή έντολή. Τόσο ή νομότυπη άσκηση άνακοπής κατά διαταγής περί προσωρινής εκτελέσεως, όσο και οι άντιρρήσεις κατά τής διαταγής πληρωμής, είχαν ως άποτέλεσμα τήν μεταβολή τής διαδικασίας εκδόσεως διαταγής πληρωμής σε κατ' άντιδικία διαδικασία, αλλά ή διαταγή περί προσωρινής εκτελέσεως παρέμενε προσωρινώς εκτελεστή, παρά τήν άσκηθείσα άνακοπή, και ισοδυναμούσε συνεπώς μέ έρήμην άπόφαση.

- 5 Κατά τήν διάρκεια τών διαδικασιών ένώπιον τών όλλανδικών δικαστηρίων ο καθ' ού και ήδη άνααιρεσειών ίσχυρίζεται ότι ή άναγνώριση και κατά συνέπεια ή εκτέλεση στις Κάτω Χώρες τών άποφάσεων, πού εξέδόθησαν έναντίον του από τά γερμανικά δικαστήρια, άντέβαιναν προς τό άρθρο 27 περίπτωση τής 2 συμβάσεως, τό όποιο όρίζει ότι:

«Δέν άναγνωρίζονται οι άποφάσεις:

...

2. άν τό είσαγωγικό τής δίκης έγγραφο δέν έπεδόθη ή έκοινοποιήθη στον έρημοδικήσαντα έναγόμενο προσηκόντως και έμπροθέσμως, ώστε νά του παρασχεθεί ή δυνατότης υπερασπίσεως·

... »

- 6 Υπό αυτές τīs συνθήκες, τό Hoge Raad άπεφάσισε νά αναβάλει τήν δίκη καί νά ζητήσει άπό τό Δικαστήριο νά άπαντήσει στα ακόλουθα έρωτήματα:
- «1. Η διαταγή πληρωμής καί άντιστοίχως ή διαταγή περί προσωρινής έκτελέσεως πού έξεδόθησαν σύμφωνα μέ τήν γερμανική νομοθεσία πού ίσχυε τό 1976 θεωρούνται ως «είσαγωγικό τής δίκης έγγραφο» κατά τήν έννοια του άρθρου 27 περίπτωση 2 τής συμβάσεως;
 2. Άν, σέ περίπτωση, όπως ή υπό κρίση, γίνει δεκτό ότι ή διαταγή πληρωμής («Zahlungsbefehl») άποτελεί τό είσαγωγικό τής δίκης έγγραφο κατά τήν έννοια του άρθρου 27 περίπτωση 2, πρέπει, για νά δοθεί άπάντηση στό έρώτημα, άν τό έν λόγω έγγραφο έκοινοποιήθη στον καθ' ού έμπροθέσμως, ώστε νά του παρασχεθεί ή δυνατότης υπερασπίσεως, νά ληφθεί υπ' όψη μόνον ή προθεσμία για τήν προβολή άντιρρήσεων («Widerspruch») κατά τής διαταγής πληρωμής ή πρέπει νά ληφθεί υπ' όψη έπίσης τό γεγονός ότι μετά τήν πάροδο τής προθεσμίας αυτής ο καθ' ού δικαιούται νά άσκήσει άνακοπή («Einspruch») κατά τής διαταγής περί προσωρινής εκτελέσεως («Vollstreckungsbefehl») έντός νέας προθεσμίας;
 3. Τό άρθρο 27 περίπτωση 2 εφαρμόζεται όταν ο καθ' ού ήσκησε άνακοπή κατά τής έρήμην άποφάσεως έντός του κράτους, όπου ο δικαστής έξέδωσε τήν άπόφαση, τής όποίας ζητείται ή άναγνώριση ή ή εκτέλεση (ο πρώτος δικαστής) καί άν ή άνακοπή είχε άπορριφθεί ως άπαραδέκτη από τον πρώτο δικαστή, επειδή έξέπνευσε ή προθεσμία πού είχε ταχθεί για τήν άσκησή της;
 4. Άν ο πρώτος δικαστής έδέχθη ότι κατά τήν ήμέρα τής κοινοποίησης του είσαγωγικού τής δίκης έγγράφου ο καθ' ού κατοικούσε στό κράτος πού έδρεύει ο δικαστής αυτός, έτσι ώστε άπό τήν άποψη αυτή ή κοινοποίηση νά έγινε νομοτύπως, τό άρθρο 27 περίπτωση 2 επιβάλλει νά έξετασθεί τό ζήτημα κατά πόσον ή έν λόγω κοινοποίηση έγινε έμπροθέσμως ώστε νά παρασχεθεί στον έναγόμενο ή δυνατότης υπερασπίσεως; Επί καταφατικής άπαντήσεως, ή έξέταση αυτή πρέπει νά περιορισθεί στό άν τό σχετικό δικόγραφο έπεδόθη στην κατοικία του καθ' ού έμπροθέσμως ή πρέπει νά έρευνηθεί, παραδειγματος χάρη, καί κατά πόσο τό γεγονός τής επιδόσεως του στην έν λόγω κατοικία παρέχει άρκετά έχέγγυα ότι τό δικόγραφο περιήλθε έμπροθέσμως στον καθ' ού προσωπικώς;
 5. Ός προς τό άρθρο 52, έχει σημασία για τīs άπαντήσεις πού πρέπει νά δοθούν στα έρωτήματα πού τίθενται υπό τον άνωτέρω άριθμό 4 τό ότι ο δικαστής του κράτους, στό όποιο ζητείται ή άναγνώριση ή ή εκτέλεση κρίνει ότι, σύμφωνα μέ τό δίκαιο του κράτους αυτού, ο καθ' ού είχε τήν κατοικία του σ' αυτό κατά τήν ήμέρα τής κοινοποίησης του είσαγωγικού τής δίκης έγγράφου;»

- 7 Πρίν δοθῆι ἀπάντησι σ' αὐτά τὰ ἐρωτήματα, πρέπει νά τονισθῆι ὅτι ἡ σύμβασι τῶν Βρυξελλῶν περιέχει, στὸν τίτλο II, διατάξεις, οἱ ὁποῖες ρυθμίζουν, εὐθέως καὶ λεπτομερῶς, τὴν ἀρμοδιότητα τῶν δικαστηρίων τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως, ὅπως καὶ διατάξεις περὶ τοῦ ἐλέγχου αὐτῆς τῆς ἀρμοδιότητος καὶ περὶ τοῦ παραδεκτοῦ. Οἱ διατάξεις αὐτές, οἱ ὁποῖες δεσμεύουν τὸν δικαστὴ τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως, ἀποβλέπουν στὴν ἐξασφάλισι τῶν συμφερόντων τῶν ἐναγομένων. Τὸ γεγονός αὐτὸ ἐπέτρεψε, ὥστε στὸ στάδιο τῆς ἀναγνώρισεως καὶ τῆς ἐκτελέσεως πού ρυθμίζεται στὸν τίτλο III τῆς συμβάσεως, νά διευκολυνθῆι ἡ ἐλεύθερη κυκλοφορία τῶν ἀποφάσεων ἐντὸς τῆς Κοινότητος, μὲ ἀπλοποίηση τῆς διαδικασίας περιαφῆς τοῦ ἐκτελεστηρίου τύπου καὶ μείωσι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν λόγων, πού δύνανται νά ἀντιταχθοῦν στὴν ἀναγνώρισι καὶ ἐκτέλεσι τῶν ἀποφάσεων. Στούς ἀνωτέρω λόγους περιλαμβάνεται αὐτὸς πού βασίζεται στὸ ἄρθρο 27 περίπτωσι 2, τὸ ὁποῖο, μὲ μόνον σκοπὸ τὴν προστασία τῶν δικαιωμάτων τῆς ὑπερασπίσεως, προβλέπει τὴν ἄρνησι τῆς ἀναγνώρισεως καὶ, θάσει τοῦ ἁρθροῦ 34, τὴν ἄρνησι τῆς ἐκτελέσεως, στὴν ἐξαιρετικὴ περίπτωσι ὅπου οἱ ἐγγυήσεις πού προβλέπονται ἀπὸ τὴν νομοθεσία τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως καὶ ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν σύμβασι δέν ἐπαρκοῦν γιὰ νά ἐξασφαλίσουν στὸν ἐναγόμενον τὴν δυνατότητα νά ἀμυνθῆι ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως. Ἡ διάταξι πού ἐπεκαλέσθη ὁ ἀναιρεσεῖων στὴν κυρία δίκη πρέπει νά ἐξετασθῆι ὑπὸ τὸ φῶς αὐτῶν τῶν σκέψεων.

Ἐπὶ τῶν δύο πρώτων ἐρωτημάτων

- 8 Μὲ τὸ πρῶτον ἐρώτημα τὸ Hoge Raad ἐρωτᾷ ἂν, σέ ἓνα σύστημα ὅπως αὐτὸ πού ἴσχυε στὴν Ὁμοσπονδιακὴ Δημοκρατία τῆς Γερμανίας τὸ 1976, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο ἡ κοινοποίηση μιᾶς διαταγῆς πληρωμῆς στὸν καθ' οὗ ἐπιτρέπει στὸν αἰτοῦντα, στὴν περίπτωσι πού ὁ καθ' οὗ δέν προβάλλει ἐμπροθέσμως ἀντιρρήσεις, νά προκαλέσει τὴν ἐκδοσι ἀποφάσεως ἢ ὁποῖα παραμένει προσωρινῶς ἐκτελεστή, ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν ἄσκησι ἀνακοπῆς, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο, τόσο ἡ ἀνακοπὴ, ὅσο καὶ οἱ ἀντιρρήσεις μεταβάλλουν τὴν διαδικασίαν σέ κατ' ἀντιδικία διαδικασίαν, ἢ ἔννοια τοῦ «εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης ἐγγράφου», καλύπτει τὴν διαταγὴ πληρωμῆς (Zahlungsbefehl) ἢ τὴν διαταγὴ περὶ προσωρινῆς ἐκτελέσεως (Vollstreckungsbefehl).
- 9 Ὅπως ἀνεφέρθη ἀνωτέρω, τὸ ἄρθρο 27 περίπτωσι 2 ἀποσκοπεῖ στὸ νά ἐξασφαλισθῆι ὅτι μία ἀπόφασι δέν ἀναγνωρίζεται οὔτε ἐκτελεῖται θάσει τῆς συμβάσεως, ἂν δέν ἔχει παρασχεθῆι στὸν ἐναγόμενον ἢ δυνατότης ὑπερασπίσεως ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως. Κατὰ συνέπειαν, μία πράξι ὅπως ἡ διαταγὴ πληρωμῆς (Zahlungsbefehl) τοῦ γερμανικοῦ δικαίου, τῆς ὁποίας ἡ κοινοποίησι στὸν καθ' οὗ ἐπιτρέπει στὸν αἰτοῦντα, στὴν περίπτωσι πού δέν προεβλήθησαν ἀντιρρήσεις, νά ἐπιτύχει τὴν ἐκδοσι ἐκτελεστικῆς ἀποφάσεως θάσει τῆς συμβάσεως, πρέπει νά κοινοποιηθῆι προσηκόντως καὶ ἐμπροθέσμως, ὥστε νά παρασχεθῆι στὸν ἐναγόμενον ἢ δυνατότης ὑπερασπίσεως καὶ, κατὰ συνέπειαν, μιὰ τέτοια εἶδους πράξι πρέπει νά θεωρηθῆι ὅτι ὑπάγεται στὴν

έννοια του «είσαγωγικού της δίκης έγγραφου» του άρθρου 27 περίπτωση 2. Αντιθέτως, μία απόφαση, όπως η διαταγή περί προσωρινής εκτελέσεως (Vollstreckungsbefehl) του γερμανικού δικαίου, ή όποια εκδίδεται μετά την κοινοποίηση της διαταγής πληρωμής και ή όποια είναι καθ' έαυτή εκτελεστή κατά την σύμβαση, δέν υπάγεται στην άνωτέρω έννοια, άκόμη και άν ή άνακοπή πού ήσκηθη κατά μιάς τέτοιας άποφάσεως μεταβάλλει την διαδικασία, όπως άκριβώς και οι άντιρρήσεις κατά της διαταγής πληρωμής, σε διαδικασία καθ' άντιδικία.

10 Όσον άφορά τό δεύτερο έρώτημα, από τις ίδιες τις σκέψεις συνάγεται ότι ό δικαστής του κράτους εκτελέσεως, για να έκτιμήσει άν παρεσχέθη στον καθ' ού ή δυνατότης υπερασπίσεως κατά την έννοια του άρθρου 27 περίπτωση 2, οφείλει να λάβει υπ' όψη μόνον την προθεσμία, την όποια διαθέτει ό καθ' ού για να άποφύγει την έκδοση έρήμην άποφάσεως, εκτελεστής κατά την σύμβαση, όπως παραδείγματος χάρη, συμβαίνει μέ την προθεσμία προβολής άντιρρήσεων (Widerspruch) κατά τό γερμανικό δίκαιο.

11 Η άπάντηση συνεπώς σ' αυτά τά δύο έρωτήματα είναι ότι τό άρθρο 27 περίπτωση 2 πρέπει να έρμηνευθεί ως εξής:

— Ό όρος «είσαγωγικό της δίκης έγγραφο» περιλαμβάνει πράξεις όπως ή διαταγή πληρωμής («Zahlungsbefehl») του γερμανικού δικαίου, ή κοινοποίηση της όποιας έπιτρέπει στον αίτούντα, σύμφωνα μέ τό δίκαιο του κράτους έκδόσεως της άποφάσεως, να προκαλέσει, άν άδρανήσει ό καθ' ού, έκδοση άποφάσεως πού δύναται να άναγνωρισθεί και εκτελεσθεί κατά τις διατάξεις της συμβάσεως.

— Μία δικαστική άπόφαση, όπως ή διαταγή περί προσωρινής εκτελέσεως («Vollstreckungsbefehl») του γερμανικού δικαίου, πού έξεδόθη μετά την κοινοποίηση της διαταγής πληρωμής και πού είναι κατά την σύμβαση εκτελεστή, δέν έμπίπτει στον όρο «είσαγωγικό της δίκης έγγραφο».

— Ό δικαστής του κράτους της εκτελέσεως, για να κρίνει άν έδόθη στον καθ' ού ή δυνατότης υπερασπίσεως κατά την έννοια του άρθρου 27 περίπτωση 2, πρέπει να λάβει υπ' όψη του μόνον την προθεσμία, πού διαθέτει ό καθ' ού για να άποφύγει την έκδοση έρήμην άποφάσεως, εκτελεστής κατά την σύμβαση, όπως, παραδείγματος χάρη, συμβαίνει μέ την προθεσμία προβολής άντιρρήσεων (Widerspruch) κατά τό γερμανικό δίκαιο.

Ἐπί τοῦ τρίτου ἐρωτήματος

- 12 Αὐτό τό ἐρώτημα ἀφορᾷ κυρίως τίς ἀντίστοιχες ἀρμοδιότητες τῶν δικαστηρίων τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως καί τοῦ δικαστηρίου ἐνός ἄλλου συμβαλλομένου κράτους, τό ὁποῖο ἐπελήφθη διαφορᾶς, σχετικῆς μέ τήν ἀναγνώριση ἢ τήν ἐκτέλεση ἀποφάσεως, ἢ ὁποῖα ἐξεδόθη στό πρῶτο κράτος. Ἐπ' αὐτοῦ πρέπει νά τονισθεῖ ὅτι τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 δέν ἀπευθύνεται στά δικαστήρια τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως, ἀλλά μόνον στόν δικαστή ἐνός ἄλλου συμβαλλομένου κράτους πού ἐπελήφθη διαφορᾶς περί ἀναγνώρισεως ἢ περί ἐκτελέσεως. Στήν περίπτωση, στήν ὁποία ἀναφέρεται τό ἐρώτημα, ὁ καδ' οὐ δέν προέβαλε ἰσχυρισμούς ἐπί τῆς οὐσίας ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως. Ἡ ἀπόρριψη τῆς ἀνακοπῆς ὡς ἀπαράδεκτης σημαίνει ὅτι ἡ ἐρήμην ἐκδοθεῖσα ἀπόφαση παραμένει ἰσχυρή. Γιά τόν λόγο αὐτό, σύμφωνα μέ τόν σκοπό τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2, ἀπαιτεῖται, στήν περίπτωση στήν ὁποία ἀναφέρεται τό παρόν ἐρώτημα, νά προβεῖ ὁ δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως στόν ἔλεγχο πού προβλέπεται ἀπό τήν ἀνωτέρω διάταξη.
- 13 Ἐπομένως, στό τρίτο ἐρώτημα προσήκει ἡ ἀπάντηση ὅτι τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 ἐξακολουθεῖ νά ἐφαρμόζεται καί στήν περίπτωση πού ὁ καδ' οὐ ἤσκησε ἀνακοπή κατά τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως καί τό δικαστήριο τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως ἀπέρριψε ὡς ἀπαράδεκτη τήν ἀνακοπή, ἐπειδή εἶχε παρέλθει ἡ σχετική προθεσμία.

Ἐπί τοῦ τετάρτου ἐρωτήματος

- 14 Μέ αὐτό τό ἐρώτημα τό Hoge Raad ἐρωτᾷ, πρῶτον, ἂν, στήν περίπτωση πού ἕνα δικαστήριο τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως ἔχει ἤδη διαπιστώσει τό νομότυπο τῆς κοινοποιήσεως, ὁ ἀρμόδιος δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως ὀφείλει νά ἐξετάσει ἐκ νέου κατά πόσον ἡ ἐν λόγω κοινοποίηση ἔγινε ἐμπροθέσμως, ὥστε νά παρεσχεῖται στόν ἐναγόμενο ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως.
- 15 Γιά νά δοθεῖ ἀπάντηση στό πρῶτο σκέλος αὐτοῦ τοῦ ἐρωτήματος πρέπει νά τονισθεῖ κατ' ἀρχήν ὅτι τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 θέτει δύο προϋποθέσεις, ἀπό τίς ὁποῖες ἡ μία, πού ἀφορᾷ τό νομότυπο τῆς κοινοποιήσεως, ἀπαιτεῖ ἀπόφαση πού ἐξεδόθη θάσει τῆς νομοθεσίας τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως καί τῶν συμβάσεων περί ἐπιδόσεως καί κοινοποιήσεως πού τό δεσμεύουν, ἐνώ ἡ ἄλλη, πού ἀφορᾷ τόν χρόνο πού εἶναι ἀναγκαῖος γιά νά δοθεῖ στόν ἐναγόμενο ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως, συνεπάγεται ἐκτίμηση πραγματικῶν περιστατικῶν. Μία κρίση πού ἀφορᾷ τήν πρώτη ἀπ' αὐτές τίς προϋποθέσεις καί περιλαμβάνεται στήν ἀπόφαση τοῦ πρώτου δικαστοῦ δέν εἶναι δυνατόν, συνεπῶς, νά ἀπαλλάξει τόν δικαστή τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως ἀπό τήν ὑποχρέωση νά προβεῖ στήν ἐξέταση τῆς δευτέρας προϋποθέσεως ἀκόμη καί ἂν ἡ ἐν λόγω ἀπόφαση ἐξεδόθη σέ εἰδική κατ' ἀντιδικία διαδικασία.

- 16 'Η απάντηση λοιπόν σ' αυτό τό σκέλος του έρωτήματος είναι ότι ακόμη κι αν δικαστήριο του κράτους εκδόσεως τής αποφάσεως έχει αποφανθεί, κατόπιν ειδικής κατ' αντιδικία διαδικασίας, ότι ή επίδοση ή ή κοινοποίηση έγινε νομοτύπως, τό άρθρο 27 περίπτωση 2 απαιτεί από τόν δικαστή του κράτους τής εκτελέσεως νά εξετάσει κατά πόσον ή άνωτέρω επίδοση ή κοινοποίηση έγιναν έμπροθέσμω, ώστε ό έναγόμενος νά ήταν σέ θέση νά άμυνθεί.
- 17 Σέ περίπτωση θετικής άπαντήσεως στο πρώτο σκέλος του τετάρτου έρωτήματος, τό Hoge Raad, έρωτά, περαιτέρω, αν ή έν λόγω εξέταση πρέπει νά περιορισθεί στην διαπίστωση ότι τό έγγραφο περιήλθε στην κατοικία του έναγομένου έμπροθέσμω, ή αν πρέπει ακόμη, παραδείγματος χάρη, ή έν λόγω κοινοποίηση νά προσφέρει έπαρκή έχέγγυα ότι τό έγγραφο περιήλθε έμπροθέσμω στον έναγόμενο προσωπικώς.
- 18 'Η δεύτερη προϋπόθεση του άρθρου 27 περίπτωση 2 έχει ως σκοπό νά εξασφαλίσει στον έναγόμενο έπαρκή προθεσμία για νά προετοιμάσει τήν υπεράσπισή του ή για νά προβεί στις αναγκαίες ενέργειες προς άποφυγή εκδόσεως έρήμην αποφάσεως. Τό έρώτημα πού υπεβλήθη δέν άφορά τήν διάρκεια αυτής τής προθεσμίας, αλλά μάλλον τό σημείο έναρξέως της. Τό Hoge Raad έρωτά δηλαδή αν ό δικαστής του κράτους τής εκτελέσεως πρέπει νά εκκινήσει από τήν σκέψη ότι ό έναγόμενος δύναται νά προετοιμάσει τήν υπεράσπισή του, από τότε πού τό εισαγωγικό τής δίκης έγγραφο περιήλθε στην κατοικία του.
- 19 'Επ' αυτού του σημείου πρέπει κατ' αρχάς νά τονισθεί ότι τό άρθρο 27 περίπτωση 2, δέν απαιτεί άπόδειξη περί του ότι ό έναγόμενος έλαβε πράγματι γνώση του εισαγωγικού τής δίκης έγγραφου. Δεδομένου του εξαιρετικού χαρακτήρος τών λόγων άρνήσεως και του γεγονότος ότι οι νομοθεσίες τών συμβαλλομένων κρατών περί επίδοσεως και κοινοποιήσεως διαδικαστικών έγγραφών, όπως και οι σχετικές διεθνείς συμβάσεις, έχουν επίσης ως σκοπό τήν διασφάλιση τών συμφερόντων του έναγομένου, ό δικαστής του κράτους τής εκτελέσεως εύλόγως θεωρεί συνήθως ότι μετά από προσήκουσα επίδοση ή κοινοποίηση ό έναγόμενος δύναται νά άρχισει τίς ενέργειες προς υπεράσπιση τών συμφερόντων του από τήν στιγμή πού επεδόθη ή έκκοινοποιήθη έγγραφο είτε στην κατοικία του είτε άλλου. Κατά κανόνα, ό δικαστής του κράτους τής εκτελέσεως δύναται συνεπώς νά περιορισθεί στην εξέταση του κατά πόσον ή προθεσμία, πού υπολογίζεται από τήν ήμερομηνία πού έγινε προσηκόντως επίδοση ή κοινοποίηση, ήταν έπαρκής για νά παρασχεθεί στον έναγόμενο ή δυνατότης υπερασπίσεως. Πάντως όφείλει νά εξετάσει, αν στην συγκεκριμένη περίπτωση ύφίστανται εξαιρετικές συνθήκες, οι όποιες οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ή επίδοση ή ή κοινο-

ποίηση, ἂν καί προσήκουσα, δέν ἤρκεσε γιά νά δοθεῖ στόν ἐναγόμενο ἡ δυνατότης νά ἀρχίσει νά προβαίνει σέ ἐνέργειες πρὸς ὑπεράσπισή του, οὔτε, κατά συνέπεια, γιά νά ἀρχίσει νά ὑπολογίζεται ἡ προθεσμία, τὴν ὁποία ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρο 27 περίπτωση 2.

- 20 Γιά νά ἐκτιμήσει ἂν συντρέχει αὐτή ἡ περίπτωση ὁ δικαστὴς τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως δύναται νά λάβει ὑπ' ὄψη του ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς συγκεκριμένης περιπτώσεως, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ τρόπου ἐπίδοσεως ἢ κοινοποιήσεως, τῶν σχέσεων μεταξύ ἐνάγοντος καὶ ἐναγομένου, ἢ τοῦ χαρακτήρος τῶν μέτρων πού ἔπρεπε νά λάβει γιά νά ἀποφευχθεῖ ἡ ἔκδοση ἐρήμην ἀποφάσεως. Ἐν, παραδείγματος χάρις, ἡ διαφορά ἀφορᾷ ἐμπορικές σχέσεις καὶ ἂν τὸ εἰσαγωγικὸ τῆς δίκης ἔγγραφο ἐπεδόθη ἢ ἐκοινοποιήθη σέ μία διεύθυνση, ὅπου ὁ ἐναγόμενος ἀσκεῖ τὴν ἐμπορικὴ του δραστηριότητα, μόνη ἡ ἀπουσία τοῦ ἐναγομένου κατὰ τὴν στιγμή τῆς κοινοποιήσεως δέν θά ἔπρεπε κανονικά νά τὸν θέσει σέ ἀδυναμία νά ἀμυνθεῖ, ἂν οἱ ἀναγκαῖες ἐνέργειες γιά νά ἀποφύγει τὴν ἔκδοση μᾶς ἐρήμην ἀποφάσεως εἶναι δυνατόν νά γίνουν ἀτύπως, ἀκόμη καὶ δι' ἀντιπροσώπου.
- 21 Ἡ ἀλάντηση ἄρα σ' αὐτὸ τὸ σκέλος τοῦ τετάρτου ἐρωτήματος εἶναι ὅτι, κατὰ κανόνα, ὁ δικαστὴς τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως δύναται νά περιορισθεῖ στὴν ἐξέταση τοῦ ζητήματος ἂν ἡ προθεσμία, πού ἀρχίζει ἀπὸ τὸ χρονικὸ σημεῖο πού ἐγινε νομοτύπως ἡ ἐπίδοση ἢ κοινοποίηση, παρέχει στόν καθ' οὗ τὴν δυνατότητα νά ἀμυνθεῖ. Πάντως, στόν ἐν λόγω δικαστὴ ἐναπόκειται καὶ ἡ ἐκτίμηση τοῦ ἂν στὴν συγκεκριμένη περίπτωση συντρέχουν ἐξαιρετικές περιστάσεις, ὥστε ἡ ἐπίδοση ἢ ἡ κοινοποίηση, ἂν καὶ νομότυπες, δέν ἤρκεσαν ἐν τούτοις γιά νά κινήσουν τὴν σχετικὴ προθεσμία.

Ἐπὶ τοῦ πέμπτου ἐρωτήματος

- 22 Αὐτὸ τὸ ἐρώτημα ἀφορᾷ τὸ ἄρθρο 52 τῆς συμβάσεως, τοῦ ὁποίου οἱ σχετικὲς παράγραφοι ὀρίζουν ὅτι:

«Γιά νά κριθεῖ ἂν ὁ διάδικος κατοικεῖ ἐντὸς τοῦ συμβαλλομένου κράτους, τοῦ ὁποίου τὰ δικαστήρια ἐπελήφθησαν τῆς ὑποθέσεως, ἐφαρμόζεται τὸ δίκαιο τοῦ δικάζοντος δικαστοῦ.

«Όταν ο διάδικος δέν κατοικεί στό κράτος, του οποίου τά δικαστήρια έπελήφθησαν τής υποθέσεως, ο δικαστής, γιά νά κρίνει άν ο διάδικος κατοικεί σέ άλλο συμβαλλόμενο κράτος, εφαρμόζει τό δίκαιο του κράτους αυτού . . .»

- 23 Τό άνωτέρω άρθρο καθορίζει τό εφαρμοστέο δίκαιο στην περίπτωση πού δάσει άλλων διατάξεων τής συμβάσεως, ιδίως εκείνων πού είναι σχετικές μέ τήν άρμοδιότητα, πρέπει νά προσδιορισθεί ή κατοικία (ή μία από τίς κατοικίες) ενός διαδίκου. Στο πλαίσιο του άρθρου 27 περίπτωση 2, ή κατοικία του έναγομένου είναι δυνατόν νά είναι αποφασιστική γιά τήν εκτίμηση του νομοτύπου τής επιδόσεως ή τής κοινοποιήσεως, αλλά τό ζήτημα αυτό πρέπει, εν πάση περιπτώσει, νά επιλυθεί κατ' εφαρμογήν του έσωτερικού δικαίου του κράτους εκδόσεως τής αποφάσεως καί των σχετικών συμβάσεων. Τό ζήτημα περί του άν ή κοινοποίηση έγινε έμπροθέσμως προϋποθέτει, όπως έλέχθη άνωτέρω, εκτίμηση πραγματικών περιστατικών, γιά τήν όποία ή έννοια τής κατοικίας δέν λαμβάνεται υπ' όψη.
- 24 Συνεπώς στό πέμπτο έρώτημα προσήκει ή άπάντηση, ότι τό άρθρο 52 τής συμβάσεως, καί τό γεγονός, ότι ο δικαστής του κράτους τής εκτελέσεως καταλήγει στό συμπέρασμα ότι, κατά τό δίκαιο του κράτους αυτού, ο έναγόμενος είχε τήν κατοικία του στό έδαφος του κατά τό χρονικό σημείο τής επιδόσεως ή κοινοποιήσεως του εισαγωγικού τής δίκης έγγραφου, δέν επηρεάζουν τίς άπαντήσεις πού έδόθησαν άνωτέρω.

Έπί των έξόδων

- 25 Τά έξοδα, στά όποια υπεβλήθησαν ή κυβέρνηση τής Όμοσπονδιακής Δημοκρατίας τής Γερμανίας καί ή Έπιτροπή των Εύρωπαϊκών Κοινοτήτων, πού υπέβαλαν παρατηρήσεις στό Δικαστήριο, δέν αποδίδονται. Δεδομένου ότι ή παρούσα διαδικασία έχει ως προς τούς διαδίκους τής κυρίας δίκης τόν χαρακτήρα παρεμπίπτοντος, πού άνέκυψε ένώπιον του ένθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό έναλόκειται νά αποφανθεί επί των δικαστικών έξόδων.

Διά ταύτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνοντας επί των ερωτημάτων πού του υπέβαλε τό Hoge Raad τών Κάτω Χωρών, μέ απόφαση τής 8ης 'Ιουλίου 1980, αποφαινεται:

Τό άρθρο 27 περίπτωση 2 τής συμβάσεως τών Βρυξελλών τής 27ης Σεπτεμβρίου 1968 περί αρμοδιότητος τών δικαστηρίων καί εκτελέσεως αποφάσεων επί άστικων καί έμπορικων υποθέσεων πρέπει νά έρμηνευθεί ως έξης:

1. 'Ο όρος «είσαγωγικό τής δίκης έγγραφο» περιλαμβάνει πράξεις, όπως ή διαταγή πληρωμής (Zahlungsbefehl) του γερμανικού δικαίου, ή κοινοποίηση τής όποιας επιτρέπει στον αίτοδντα, σύμφωνα μέ τό δικαιο του κράτους εκδόσεως τής απόφάσεως, νά προκαλέσει, αν άδρανήσει ο καθ' ού, τήν έκδοση απόφάσεως πού δύναται νά αναγνωρισθεί καί εκτελεσθεί κατά τίς διατάξεις τής συμβάσεως.
2. Μία δικαστική απόφαση, όπως ή διαταγή περί προσωρινής εκτελέσεως (Vollstreckungsbefehl) του γερμανικού δικαίου, πού έξεδόθη μετά τήν κοινοποίηση τής διαταγής πληρωμής καί πού είναι κατά τήν σύμβαση εκτελεστή, δέν έμπίπτει στον όρο «είσαγωγικό τής δίκης έγγραφο».
3. 'Ο δικαστής του κράτους τής εκτελέσεως, γιά νά κρίνει αν έδόθη στον καθ' ού ή δυνατότης υπερασπίσεως κατά τήν έννοια του άρθρου 27 περίπτωση 2, πρέπει νά λάβει υπ' όψη του μόνο τήν προθεσμία πού διαθέτει ο καθ' ού, γιά νά αποφύγει τήν έκδοση έρήμην απόφάσεως, εκτελεστής κατά τήν σύμβαση, όπως, παραδείγματος χάρη, συμβαίνει μέ τήν προθεσμία προβολής αντίρρησης (Widerspruch) κατά τό γερμανικό δικαιο.
4. Τό άρθρο 27 περίπτωση 2 έξακολουθεί νά εφαρμόζεται καί στην περίπτωση πού ο καθ' ού ήσκησε άνακοπή κατά τής έρήμην απόφάσεως καί τό δικαστήριο του κράτους εκδόσεως τής απόφάσεως άπέρριψε ως άπαράδεκτη τήν άνακοπή, έπειδή είχε παρέλθει ή σχετική προθεσμία.
5. 'Ακόμη καί αν δικαστήριο του κράτους εκδόσεως τής απόφάσεως έχει άφανθει, κατόπιν ειδικής κατ' αντίδικία διαδικασίας, ότι ή επίδοση ή κοινοποίηση έγιναν νομοτύπως, τό άρθρο 27 περίπτωση 2 άπαιτεί από τον δικαστή του κράτους τής εκτελέσεως νά εξετάσει κατά πόσον ή άνωτέρω επίδοση ή κοινοποίηση έγιναν έμπροθέσμως, ώστε ο έναγόμενος νά ήταν σέ θέση νά άμυνθεί.

6. Κατά κανόνα, ο δικαστής του κράτους της εκτελέσεως δύναται να περιορισθεί στην εξέταση του ζητήματος αν ή προθεσμία, που αρχίζει από το χρονικό σημείο που έγινε νομοτύπως ή επίδοση ή η κοινοποίηση, παρέχει στον καθ' ού τή δυνατότητα να άμυνθεί. Πάντως, στον εν λόγω δικαστή έναπόκειται και ή εκτίμηση του αν στην συγκεκριμένη περίπτωση συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις, ώστε ή επίδοση ή ή κοινοποίηση, αν και νομότυπες, δέν ήρκεσαν εν τούτοις για να κινήσουν τήν σχετική προθεσμία.
7. Τό άρθρο 52 τής συμβάσεως και τό γεγονός ότι ο δικαστής του κράτους της εκτελέσεως καταλήγει στό συμπέρασμα ότι κατά τό δίκαιο του κράτους αυτού ο έναγόμενος είχε τήν κατοικία του στό έδαφος του κατά τό χρονικό σημείο τής επιδόσεως ή κοινοποιήσεως του εισαγωγικού τής δίκης έγγραφου δέν ήπηρεάζουν τίς άπαντήσεις που έδόθησαν άνωτέρω.

Mertens de Wilmars	Pescatore	Mackenzie Stuart	O'Keeffe	Bosco
Touffait	Due	Everling	Χλωρός	

Δημοσιεύθηκε σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβούργο τήν 16η Ίουνίου 1981.

Ό γραμματεός
A. Van Houtte

Ό πρόεδρος
J. Mertens de Wilmars

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ GERHARD REISCHL
ΠΟΥ ΑΝΕΠΤΥΧΘΗΣΑΝ ΣΤΙΣ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ 1981 ¹

*Κύριε πρόεδρε,
κύριοι δικαστές,*

Ή δίκη, επί τής οποίας διατυπώνω τίς άποψεις μου σήμερα, άφορά τήν έρμηνεία του άρθρου 27 περίπτωση 2 τής συμβάσεως περί άρμοδιότητος των δικαστηρίων και εκτελέσεως δικαστικών αποφάσεων επί άστικών

και έμπορικών ύποθέσεων («σύμβαση περί άρμοδιότητος»), στό όποιο όρίζεται:

«Δέν άναγνωρίζονται οι άποφάσεις:

...

2. αν τό εισαγωγικό τής δίκης έγγραφο δέν έπεδόθη ή ήκοινοποιήθη στον έρμημοδική-

¹ — Μετάφραση από τήν γερμανική.